

SUOMEN YRITTÄJÄOPISTON KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN AUDITOINTIRAPORTTI

Auditointi 19.1.-18.3.2024

Auditoina Hanna Kurkaa-Kaljunen

1) Auditoinnin tavoitteet

Suomen yrittäjäopiston kestävän tulevaisuuden toiminnan vahvuutena on ehdottomasti vahvaan laatutyöhön perustuva toiminta, jolloin määrätietoisella otteella on saatu vastuullisuuden ja kestävän tulevaisuuden näkökulmat istutettua sujuvasti mukaan yrittäjäopiston arkeen. Edelläkävijyys, proaktiivinen koulutuksen toteuttaminen sekä työelämän tarpeiden huomioiminen on nähtävissä yrittäjäopiston järjestämissä koulutuksissa.

Suomen yrittäjäopiston kestävän tulevaisuuden auditoinnin perustana olivat eri koulutusaloille ja tiimeille toteutetut itsearviointit tammi-, helmi- ja maaliskuun 2024 aikana. Auditoinnin aikana toteuttavat haastattelut valikoitiin otannan perusteella. Liitteessä yksi on kuvattu auditointiin osallistuneet toimijat.

Kaikissa kohteissa auditointihaastattelut toteutettiin kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden mukaan.

Sertifikaatin myöntämisperusteiden mukaan oppilaitoksen tulee täyttää seuraavat vaatimukset [Kestävän tulevaisuuden indikaattorit - Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifiointi \(koulujaymparisto.fi\)](#)

1. Itsearviointiprosessin toteutus (arviointitiedon laajuus ja laatu sekä tulosten yhteenveto)
2. Kestävän kehityksen toiminnan taso kymmenessä indikaattorissa
3. Oppilaitoksen kehittämissuunnitelma (tavoitteet ja niiden toimeenpano)

Auditoinnissa todennettiin näiden vaatimusten täytyminen. Laadittujen itsearviointien ja valittujen kehittämiskohteiden pohjalta auditointihaastatteluissa käytiin keskustelua opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa keskustelua oppilaitoksen vastuullisuustoiminnasta, keskustelun pohjana toimivat v. 2023 toteutetut itsearviointit ja niiden perusteella valitut kehittämiskohteet.

2) Sertifikaatin vaatimusten täytyminen

Suomen yrittäjäopisto on toteuttanut sertifikaatin vaatimukset seuraavasti:

Arviointiryhmien kokoonpano ja arviointitiedon keräämisen laajuus

Kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden itsearviointi on tehty eDelphi- järjestelmässä. Arviointiryhmien kokoonpano on koostunut: ylimmän johdon edustajista (Laatu ja kehittämisryhmä LAKE), sertifiointia hakevien koulutusalojen johdon sekä eri koulutusalojen henkilöstön edustajista (Vastuullisuusryhmä, koulutustiimit Yrittäjyys, Taito, Agri, Liiketoiminta, Asiakkuus, Teknologia). Lisäksi auditoitavien alojen opiskelijoilta on kerätty itsearviointia keskustelutilaisuuksissa auditoinnin aikana 29.2.2024 (Mittatilausompelijat) ja 18.3.2024 (Kehittyvän taloushallinnon taitajat).

Arviointiryhmien kokoonpano on ollut kattava.

Itsearviointin toteutus ja arviointitiedon laatu

Itsearviointi on toteutettu kaikkien alojen kohdalta järjestelmällisesti. Vaatimusten mukaisesti arviointi on tehty eDelphi- järjestelmän kyselypohjaan, kaikki indikaattorit on arvioitu, perustelut ja kehittämissuunnitelmat on kirjattu kaikkiin indikaattoreihin ja itsearviointin yhteenvedo on laadittu. Perusteluihin ja kehittämissuunnitelmiin liittyvät yhteenvetokeskustelut on toteutettu henkilöstölle järjestetyissä keskustelutilaisuuksissa.

Kestävän kehityksen toiminnan taso

Suomen yrittäjäopiston linjaaman vastuullisuustyön hyvänä perustana on pitkäkestoinen laatutyö sekä vahva ote henkilöstön työhyvinvoinnin johtamiseen. Kestävän tulevaisuuden toiminnan tarkastelu on ollut jatkumo koulutuksen muutosten sekä ympäröivän toimintaympäristön haasteisiin.

Verrattaessa toimintaa kestävän tulevaisuuden indikaattoreihin kaikissa auditointikohteissa toiminnan perustason vaatimuksiin, voidaan todeta että, sertifikaatin myöntämisperusteiden vaatimukset täyttyvät suunnitelmien osalta.

Tammi-, helmi- ja maaliskuussa 2024 suoritetuissa auditointikeskusteluissa on saatu näyttöjä ohjeistuksesta, dokumentaatiosta ja todetuista käytännöistä oppilaitoksen toiminnassa. Itsearviointi on toteutettu realistisesti ja kriteereissä kuvattuja, perustason vaatimuksiin liittyviä kehittämistarpeita on nostettu esille, jopa ennakoivalle ja uudistavalle tasolle. Haastatteluissa osallistujat kertoivat havainnollisesti kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden mukaisesta toiminnasta, vastuullisuustyöstä, perustyöstä arkisessa toiminnassa, käytännön toimintatavoista opetuksessa, johtamisessa ja sidosryhmäyhteistyössä.

Oppilaitoksen kehittämissuunnitelma

Suomen yrittäjäopisto on käsitellyt sertifikaatin hakemisen perusteissa vaadittavaa kehittämissuunnitelmaa sekä dokumenteissa SYO kestävämmän tulevaisuuden puolesta (6.6.2023) sekä osana SYO:n vastuullisuusohjelmaa, dokumentti vastuullisuustyön kehittämissuunnitelma 2024.

Kehittämissuunnitelmissa tavoitteiden laadinta on tehty oppilaitosyhteisöä osallistaen, tavoitteita määritettäessä on huomioitu henkilöstön, opiskelijoiden sekä sidosryhmien toiminta. Lisäksi kehittämissuunnitelma on suuntautunut tulevaisuuteen eikä kehittämiskohteissa ole kartettu haasteellistakaan toimintaa.

Sertifikaatin vaatimuksena on oppilaitoksen sitoutuminen kehittämissuunnitelman toteutukseen. Sitoutuminen todennetaan käynnistyneillä toimenpiteillä, josta on sovittu pidettäväksi yhteinen tapaaminen huhtikuussa 2024 vastuullisuuskoordinaattorin ja vararehtorin kanssa.

Sertifikaatin voimassaolo

Suoritetun auditoinnin perustella sertifioinnin voidaan katsoa kattamaan koko Suomen yrittäjäopiston toimintaa.

Sertifikaatti on voimassa OKKA- säätiön ohjeistuksen mukaan 36 kuukautta.

Auditointiin osallistuneet alat on lueteltu liitteessä 1.

3) Toiminnan vahvuudet ja kehittämisen kohteet

Suomen yrittäjäopistossa on totuttu tekemään itsearviointeja vahvan laatutyön pohjalta ja tarkastelua on laajennettu kestävään tulevaisuuteen sekä vastuullisuuden suuntaavaksi toiminnaksi. Johdon edustajista koottu laatu- ja kehittämistyöryhmä on sitoutunut kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen sekä vastuullisuustyön toimintaa on resursoitu mm. vastuullisuustyöryhmä ja henkilöstön koulutuspäivät.

Eri aloilla toimiva henkilöstö on saatu sitoutettua itsearviointien kautta kestäväen tulevaisuuden mukaiseen työhön opetuksessa ja yrittäjäopiston toimintakulttuurissa. Suomen yrittäjäopistolla on perinteisesti vahva näkemys yritystoiminnan kehittämiseen ja koulutuksen toteuttamisessa verkko-opetuksen kautta, toiminnan vaikuttavuus on merkittävä rakentamaan vastuullista yritystoimintaa ja työelämän kehittämistä niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.

Auditoinnin aikana keskusteluissa esille nousseet alakohtaiset huomiot eri kriteereiden osalta on toimitettu Suomen yrittäjäopistolle. Liitteessä 2.

Toimenpiteet ennen sertifikaatin myöntämistä:

Kehittämistoimenpiteiden seurantapalaveri 19.4.2024

Mikkelissä 8.4.2024

Auditoijana

Hanna Kurkaa-Kaljunen

Etelä-Savon ammattiopisto

OKKA- säätiön rekisteröimä auditoija

Lite 1

Suomen Yrittäjäopisto auditoinnin aikataulut ja sisällöt, Kevät 2024

pvm	klo	aihe	osallistujat
19.1.	14:30-16	Auditoinnin suunnittelu	Laininen, Rautakoski, Kurkaa-Kaljunen, Luoma
31.1	12- 13	Vastuullisuus, Ketu SYO:n järjestelmissä, viestinnässä, lakisäätöiset vastuut	Rautakoski, Luoma
9.2.	9-11	Haastattelu	Vastuullisuusryhmä 6 henkilöä
15.2.	12-15	Opetuksen toteutuminen	koulutustiimit: 3 ryhmää Yrittäjyys + Taito 6 hlö Agri + Liiketoiminta 5 hlö Asiakkuus + Teknologia 3
20.2.	9-11	Johto, tukipalvelut	Laatu- ja kehittämisryhmä 13 hlö
29.2.	9:30-10:30	Opiskelijoiden haastattelu	mittatilausompeelijat opiskelijaryhmä, Turku 7 hlö
	1 h	Mahdollisuus tarkennuksiin	Rautakoski, Luoma
		Tulosten analysointi ja raportointi	Kurkaa-Kaljunen
15.3	klo 9-10 1h	Palautepalaveri	Kurkaa-Kaljunen, vastuullisuusryhmä
18.3.	klo 9-10 1h	Opiskelijoiden haastattelu	Loukusa, kehittyvä taloushallinnon taitaja opiskelijaryhmä. 16 hlö
19.4.	klo 9-10 1h	Kehittämistoimenpiteiden eteneminen-> tulosten tarkastelun aikataulut	Kurkaa-Kaljunen, Rautakoski, Luoma
		Lausunto Sertifikaattihakemukseen, lopputyöt	Kurkaa-Kaljunen

Liite 2.

Suomen yrittäjäopisto, kestävän tulevaisuuden auditointi havainnot ja nostoja auditointikeskusteluista

Yleiset kommentit

Auditoina olen vakuuttunut kestävän tulevaisuuden arviointiin laaditusta materiaalista, erityisesti Suomen yrittäjäopiston vastuullisuusohjelman 2024 kokoa yhteen jo toteutetut, käynnissä olevat ja tulevat toimenpiteet ja toimii siten oivallisena käsikirjana vastuullisuustyössä. Itsearviointeihin laaditut materiaalit ovat huolellisesti koostettuja ja toiminnassa on nähtävissä järjestelmällisyys itsearviointien toteuttamisessa.

Itsearviointiprosessi on ollut toimiva, sitouttamiseen on osallistettu Suomen yrittäjäopiston koko henkilöstöä yhteisten tilaisuuksien sekä arkisen toiminnan ja seurannan kautta.

Keskusteluissa merkittävää on huomata kritiikkiä vastuullisuuden huomioimisessa eri toimialoilla, joillakin ammattialoilla kestävä kehitys on ollut pitkään mukana ja ne alat, joilla luontaisesti kestävä kehityksen asiat ovat hajanaisena ammattialan sisällä kokivat jonkin verran syyllistävästä sävyä organisaation yleisessä keskustelussa.

Vastuullisuustyön kehittämissuunnitelma on laadittu kunnianhimoisesti, kehittämistä ja toimenpiteitä on kirjattu, olennaista on keskittyä konkreettiseen, mitkä ovat tapoja ja käytännön keinoja vastuullisuustyön ja vastuullisuusohjelmaa toteuttamiseksi?

Alakohtaiset havainnot

Valitut kehittämiskohteet on syytä priorisoida arkisessa toiminnassa, jolloin niiden toteutumisella on realistiset mahdollisuudet tulla osaksi toimintaa. Osalla toimialoista kestävä tulevaisuuden näkemys on hyvin ilmeinen (mm. taito, agri) ja vastaavasti on vielä aloja joille ko. sisältöjen toteuttaminen tuo haasteita (teknologia).

Auditointiin osallistuneilta haastateltavilta kysyttiin heidän näkemyksiään yleisesti kestävästä tulevaisuudesta ja toiminnasta perustasolla sekä pohdittiin mitä ennakoiva ja uudistava kestävä tulevaisuus on omilla ammattialoilla.

Tiimit ovat laatineet vastuullisuuslupaukset, joissa on tuotu esille monipuolisesti erilaisia ammattialakohtaisia kestävä tulevaisuuden tavoitteita, tosin yksikään tiimeistä ei nostanut ko. vastuullisuuslupauksia esille auditointikeskusteluissa.

Suomen yrittäjäopiston johdolla on selkeä ja vahva tahto suuntautua kestävä kehityksen kokonaisvaltaiseen edistämiseen, lähtökohtana YK:n kestävä kehityksen agenda 2030, josta on valittu ja tunnistettu 6 olennaista tavoitetta vastuullisen toiminnan edistämiseksi:

Kuva 1: Suomen yrittäjäopiston vastuullisuusohjelmaan valitut YK:n tavoitteet

Erilaisia havaintoja olen nostanut esille yrittäjäopiston auditointikeskusteluista, arviointikriteerien mukaisessa järjestyksessä.

1. Koulutuksen toteutus

Opiskelijoiden henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmat on määritelty vastuuhjaajien prosesseihin ja opintojen etenemisen seurannan kuvataan olevan "hyppysissä". Opinto-ohjaajan palvelut ja tuki ovat opiskelijoiden saatavissa ja vastuuhjaajille tarjotaan apua opiskelijahallintaan.

Vertaisvalmentaja- käytäntö on hyvä menetelmä tietojen ja osaamisen vaihtoon.

Kehittämiskohteeksi nostettiin: yhteisöllinen opiskelijahuolto ja yhteisöllinen tuki. Tarjolla olevaa tietoa oppimisen tukimenetelmistä on lisättävä ja yhdessä erilaisissa tukiasioissa pyrittävä matalan kynnyksen lähestymistapaan.

Monipaikkaisessa opetuksessa opiskelijoiden tuessa ja ohjauksessa haasteeksi on koettu erilaiset kunnalliset palvelut.

Vastuullisuusteema on luvattu sisällyttää kaikkiin koulutusohjelmiin.

Opiskelijoiden haastatteluissa tuli esille, että opiskelijat olivat kyllä oivaltaneet hyvin HOKS:n merkityksen opinnoissaan ja arvostavat HOKS:aa. Tiivistä tahtia opinnoissa ja konkreettista lähestymistapaa opittavaan asiaan arvostetaan. Näyttöihin saa hyvää ja asiallista ohjausta. Mittatilausompeelijat toivoivat lisää lähiopetustunteja.

Kestävän kehityksen kurssi on kaikkien opettajien käytössä yhteisellä alustalla. Kehittyvä taloushallinnon taitaja kurssin opiskelijat arvostivat opetusmateriaalin laadukkuutta, mutta keskustelusta tuli ilmi että, vahva kurssien läpäisyn tavoittelu oli saanut heidät vain suorittamaan kurssin ei sisäistämään kurssimateriaalissa käsiteltyjä kestäväen kehityksen asioita.

2. Kestävyystaitojen oppiminen

Opettajien ja opiskelijoiden mielestä työprosessien kestävyystaidot tulevat hyvin esille ammatillisten aineiden opetuksen yhteydessä (mittatilausompeelijat), toisaalta esim. TiVi koki, että he ovat vasta pääsemässä kiinni vastuullisuuden aihealueisiin ja Agrin haasteita ovat mm. rakennemuutoksiin vastaaminen vihreän rahoituksen osalta ja tämä vaatii jatkuvaa tietojen päivittämistä.

Taloudellisen näkökulman tuomista kestävyystaitojen opiskelussa arvostetaan Esim. Miten kierrätys mahdollistaa tuloksellisen yritystoiminnan?

Yhteisen koulutusmateriaalien saatavuuteen on kiinnitetty huomiota ja materiaalia on saatavissa ”valmiissa paketeissa”. Opiskelijat kommentoivat kurssin sisältöä ja suorittamista ”Ähkykurssiksi” jolloin kurssilta tärkein saatu oppi on suoritusmerkintä.

3. Oppimisympäristöt

Koska Suomen yrittäjäopiston toiminta sijoittuu monelle paikkakunnalle logistiset haasteet henkilökunnan ja opettajien liikkumisessa ovat arkipäivää toiminnassa, mutta haasteisiin on vastattu tehokkaasti jo pitkäaikaisella sekä toimivalla etätyöohjeistuksella ja etäopetuskäytänteillä. Myös opetuksessa käytettävät välineet (lähiopetus) sekä verkko-oppimisympäristöt saivat opiskelijoilta kiitoksia.

4. Oppiva yhteisö ja kumppanuudet

Oppilaitoksen sisällä alojen ja tiimien yhteistyö näyttäytyy toimivana.

Asiakasraatitoiminnasta saadaan palautteita koulutuksen onnistumisesta ja eväitä sisältöjen kehittämiseen. Vastuullisuuden kädenjälki koulutustoiminnan sisällöissä tavoitteeksi on esitetty kunnianhimoiset vastuullisuuden kehittämisen ja verkostoitumisen suunnitelmat työssäoppimispaikkojen sekä opiskelijoiden innostamisen tavoitteeksi. – tästä ei oikein löydy konkreettista menetelmää tai toimintatapaa.

Opiskelijoiden osallistaminen on etäopetuksen toteuttamisessa haasteellista.

Hanketoiminta on merkittävää verkostotoiminnan ja kumppanuuksien kehittämistä käytännön tasolla.

5. Oppilaitoksen ympäristövastuu

Suomen yrittäjäopiston ympäristövastuullisten toimintatapojen kehittämässä arkisessa toiminnassa toimitaan säädösten mukaisesti. Esim. vastuullisuuskoordinaattori työsuojeluorganisaatio, työyhteisön kehittämistoimikunta, työhyvinvoinnin organisointi, työyhteisön kehittämissuunnitelma (laajempi kuin lakisääteinen).

Varautumissuunnitelma on päivittymässä.

Hankintojen valintakriteerit täyttyvät keskitettyjen hankintojen kautta. (Hansel)

Vastuullisuusohjelmassa on konkreettisesti kuvattu jo toteutuneet vastuullisuuden kehittämistoimenpiteet.

6. Yhteisön hyvinvointi

Suomen yrittäjäopisto on saanut Great Place to Work[®]-sertifikaatin marraskuussa 2023. Huipputulokset Yrittäjäopisto on saanut seuraavista kohteista: ihmisten tasa-arvoisesta kohtelusta 96%, johdon luottamuksesta (integriteetista) 94%, osaamisesta (johdon kyvykkyydestä johtamiseen) 94%, yhteishengestä (tiimi ja ystävällisyys) 94% sekä omasta työstä 93%.

Nämä kuvaavat henkilöstön hyvinvointia. Samansuuntaiset vastaukset tulivat esille myös henkilöstön haastatteluissa: selkeitä työnkuvia, sisäistä kumppanuutta, sisäistä yrittäjyyttä ja asiantuntijuutta arvostetaan.

Tiimien toiminta ja tarkoituksenmukaisuus sekä vapaus toimia tuli myös keskusteluissa esille.

Perustasolla vaadittavat työyhteisön hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat ovat kunnossa, palautejärjestelmät toimivat ja mittaaminen on systemaattista. Koettiin että työnantaja panostaa henkilöstönsä jaksamiseen.

Opiskelijoiden hyvinvointi:

Tutkinto-opiskelijoille tehdään vaikuttavuuskysely sekä opiskelijahyvinvointikyselyt

Kuva 2. Kestävän kehityksen vastaukset

Haastatteluissa opiskelijat kokivat, että opetuksessa turvallisuus asiat on huomioitu hyvin. Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehditaan: ei sairaana töihin, vastuu omasta tilanteesta, ryhmän hyvä opiskeluhenki, yhdessä olo, erilaisuuden sietäminen, kehopositiivisuus ja neuvominen.

Vastaavasti kehittyvä taloushallinnon taitaja- koulutuksessa yhteisöllisyys ei noussut millään tavalla esille, opiskelijat olivat erittäin vahvasti suoritusorientoituneita ja kurseja sekä osaamisen osoittamista suoritetaan tiiviillä tahdilla (opettaja oli kyllä tarjonnut heille yhteisen keskustelun mahdollisuutta.

Auditoinnissa ei tullut selville, miten sosiaaliseen kestävyteen kuuluva opiskelijoiden tuki saadaan käytännössä toimimaan, jos siihen on tarvetta.

7. Oppilaitoksen strategia

Strategiset vastuullisuustavoitteet on selkeästi kuvattu, läpileikkaavina kehittämistarpeina: ”terve kasvu, asiakkaiden suosittelu, innovatiiviset palvelut ja innostava työyhteisö”. Strategiasa vastuullisuustavoitteet on laadittu selkeään taulukkomuotoon indikaattoreiden mukaisissa sisällöissä opetuksen, toimintakulttuurin sekä johtamisen osa-alueiden mukaisesti.

Tavoitealue – vastuullisuustavoite- kehittämistoimenpide- seuranta/mittari. Tämä on hyvä lähestymistapa sekä lyhyen ja pitkän tähtäimen strategisessa suunnittelussa.

8. Johtaminen

Johtamisen hyvänä periaatteena mainittiin hyvä työkäyttäytyminen. Esimiesten päivittäisjohtaminen koettiin *"luonnollisena"* johtamistapana. Etäjohtamisessa ollaan onnistuttu. Hyviä ja toimivia työvälineitä arvostetaan *"meillä on hyvät vermeet"*. *"Esimies osaa luoda yhteisöllisyyden, vaikka ollaan etänä."*

Johtamistavassa on olemassa nykyisellään organisaatiosta nousevien muutosten mahdollistaminen ja johtamisen rakenteet tukevat sisäisiä rajoja ylittävää vuorovaikutusta.

Kestävän tulevaisuuden työ on resursoitu ja sitä koordinoidaan määrätietoisesti. Johto arvostaa kestävän kehityksen työtä, sitä suunnitellaan, koordinoidaan ja arvioidaan.

Laatu- ja kehittämisryhmän toiminnassa on mielenkiintoista nähdä, miten vastuullisuusohjelma ja laatujärjestelmä tukevat toisiaan tulevaisuudessa?

9. Henkilöstön osaaminen

Vastuullisuustyötä on käsitelty henkilöstön koulutuspäivissä. Henkilöstön sitouttamista vastuullisuustyöhön on käynnistetty eri kehittämistoimenpiteillä mm. palautejärjestelmä, ilmoituskanava, integrointi opetukseen, yhteistyöverkoston kehittäminen, asiakasraadit, opiskelijahuolto ja vastuullisuusviestintä.

Keskusteluissa tuli esille, että henkilöstön ammatillista osaamista kunnioitetaan ja osaamiskartoitukset ovat työn johtamisen pohjana, onnistumisia jaetaan. Osaamisen kehittämisen ryhmät ovat hyvä väylä tiedon jakamiseen.

KV-osaaminen ja tulevaisuuden ennakoititaidot nousivat keskusteluissa kehittämisen kohteeksi. Henkilöstölle ollaan laatimassa vastuullisuusosaamisen koulutussuunnitelma.

10. Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Vastuullisuustavoitteiden seurantatietoa ja strategiassa kuvattua mittaristoa on määritelty tarkoituksenmukaisesti sekä mittariston tavoitetasot on asetettu kunnianhimoisesti. Tässä näkyy erityisesti pohjana olevan pitkäkestoisen laatutyön tekeminen yrittäjäopistossa.